

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ในบริบทของสื่อหลอมรวม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมที่ของชาติพันธุ์ในบริบทของสื่อหลอมรวม 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อหลอมรวมของกลุ่มเป้าหมายในการเข้าถึงข้อมูลทางวัฒนธรรม 3) เพื่อได้แนวทางการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ในบริบทของสื่อหลอมรวม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการและสรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) อาชีพ 5) รายได้

ส่วนที่ 2 ชุดคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวมได้แก่ช่องทางการสื่อสารรูปแบบเนื้อหา เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ชุดคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ ได้แก่ ความสนใจเข้าใจมองเห็นคุณค่า การมีส่วนร่วมในการแชร์เนื้อหาและสร้างเนื้อหา เข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของงานวิจัย (Open-Ended Question)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (N=400)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	124	31.00
หญิง	276	69.00
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุดร้อยละ 69.00 รองลงมาเป็นเพศชายร้อยละ 31.00

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ (N=400)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 30 ปี	72	18.25
31 - 40 ปี	86	21.25
41 - 50 ปี	163	41.00
51 - 60 ปี	68	16.75
61 ปีขึ้นไป	11	2.75
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปีมากที่สุดร้อยละ 41.00 รองลงมา มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 21.25 อายุ 20 - 30 ปี ร้อยละ 18.25 อายุ 51 - 60 ปี ร้อยละ 16.75 ตามลำดับ และน้อยที่สุดมีอายุ 61 ปีขึ้นไปร้อยละ 2.75

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา (N=400)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	52	13.25
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	79	19.50
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	53	13.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	85	21.50
ปริญญาตรีขึ้นไป	131	32.75
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุดร้อยละ 32.75 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 21.50 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.50 ประถมศึกษา ร้อยละ 13.25 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 13.00

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ (N=400)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานของรัฐ	74	18.50
พนักงานบริษัทเอกชน	80	20.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	48	12.00
เจ้าของธุรกิจ	47	11.75
นักเรียน/นักศึกษา	126	31.50
อาชีพอิสระ/ค้าขาย	25	6.25
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษามากที่สุดร้อยละ 31.50 รองลงมาคือพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 20.00 พนักงานของรัฐ ร้อยละ 18.50 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.00 เจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 11.75 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือประกอบอาชีพอิสระ/ค้าขาย ร้อยละ 6.25

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ (N=400)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	112	28.00
15,001 – 30,000 บาท	135	33.75
30,001 – 45,000 บาท	78	19.50
45,001 – 60,000 บาท	50	12.50
60,001 – 100,000 บาท	9	2.25
มากกว่า 100,000 บาท	16	4.00
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้มากที่สุดเฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 33.75 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท ร้อยละ 28.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-45,000 บาท น้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ย 60,001-100,000 บาท ร้อยละ 2.25

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ เกี่ยวกับช่องทางสื่อที่เปิดรับและรูปแบบเนื้อหาที่ได้รับเกี่ยวกับการนำเสนอมรดกทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับช่องทางสื่อที่เปิดรับข้อมูลการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรม (N = 400)

การสื่อสารมรดกวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ช่องทางสื่อที่ท่านเปิดรับ			
หนังสือพิมพ์	2.73	0.89	ปานกลาง
โทรทัศน์	2.86	0.74	ปานกลาง
วิทยุ	3.36	0.75	ปานกลาง
วิดีโอสั้น	4.10	0.82	มาก
สื่อออนไลน์แพลตฟอร์ม	4.05	0.80	มาก
แอปพลิเคชันมือถือ	3.20	0.78	ปานกลาง
การจัดกิจกรรมพิเศษ	4.22	0.76	มากที่สุด
รวม	4.12	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม ด้านช่องทางสื่อที่เปิดรับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นในการเปิดรับสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดรับสื่อด้านการจัดกิจกรรมพิเศษอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมาคือ วิดีโอสั้นและสื่อออนไลน์แพลตฟอร์มอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และ ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนในระดับปานกลาง ได้แก่การเปิดรับสื่อวิทยุ แอปพลิเคชันมือถือ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.36$) ($\bar{X} = 3.20$) ($\bar{X} = 2.86$) และ ($\bar{X} = 2.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในการสื่อสารมรดกวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวมด้านรูปแบบเนื้อหาที่ได้รับ (N = 400)

การสื่อสารมรดกวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
รูปแบบเนื้อหาที่ท่านได้รับ			
เนื้อหาเน้นคุณค่าและประโยชน์ของวัฒนธรรม	3.40	0.84	มาก
ใช้ภาษากระชับ สร้างความตระหนักและความเข้าใจ	3.00	0.70	ปานกลาง
นำเสนอเรื่องราวน่าติดตาม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	2.89	0.74	ปานกลาง
ข้อมูลทันสมัย ดึงดูดความสนใจ	2.60	1.02	น้อย
เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการอนุรักษ์	2.65	0.80	ปานกลาง
ความภาคภูมิใจในความเป็นเจ้าของวัฒนธรรม	4.01	0.89	มาก
รวม	3.10	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านรูปแบบเนื้อหาที่ได้รับ ได้แก่ ความภาคภูมิใจในความเป็นเจ้าของวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาได้แก่เนื้อหาเน้นคุณค่าและประโยชน์ของวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.40$) ส่วนการใช้ภาษากระชับ สร้างความตระหนักและความเข้าใจ นำเสนอเรื่องราวน่าติดตาม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) ($\bar{X} = 2.89$) และ ($\bar{X} = 2.65$) ตามลำดับ ส่วนข้อมูลทันสมัย ดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ ด้านมรดกทางวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านสื่อหลอมรวม เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ เกี่ยวกับความสนใจเข้าใจและมองเห็นคุณค่า การมีส่วนร่วมในการแชร์และสร้างเนื้อหาวัฒนธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ ด้านมรดกทางวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านสื่อหลอมรวม (N = 400)

การสื่อสารมรดกวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความสนใจเข้าใจและมองเห็นคุณค่า			
การยอมรับและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม	3.28	0.96	ปานกลาง
การใส่ใจและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม	3.28	0.95	ปานกลาง
รับรู้ถึงความสำคัญของกิจกรรมทางวัฒนธรรม	3.79	0.76	มาก
การสืบทอดและอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรม	3.23	0.95	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการแชร์และสร้างเนื้อหาวัฒนธรรม			
การโพสต์เรื่องราว ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมบนโซเชียลมีเดีย	2.44	0.67	น้อย
การร่วมพูดคุย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรม	2.56	0.70	น้อย
การสนับสนุนและสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงวัฒนธรรม	3.40	0.84	ปานกลาง
การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลวัฒนธรรม	2.34	0.74	น้อย
การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม			
มีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.25	0.82	มากที่สุด
เรียนรู้และเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	4.20	0.68	มาก
สนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.10	0.78	ปานกลาง
มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่คนในชุมชนจัดขึ้น	4.24	0.81	มากที่สุด
รวม	3.70	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อในการสื่อสารมรดกวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยมีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสนใจเข้าใจและมองเห็นคุณค่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่คนในชุมชนจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนเรื่องที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรียนรู้และเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$) และความสนใจเข้าใจและมองเห็นคุณค่า คือรับรู้ถึงความสำคัญของ

กิจกรรมทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.79$) ส่วนที่มีความคิดเห็นระดับปานกลาง คือการมีส่วนร่วมในการแชร์และสร้างเนื้อหาวัฒนธรรมได้แก่ การสนับสนุนและสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.40$) การใส่ใจและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.28$) การยอมรับและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.28$) การสืบทอดและอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.23$) และ ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.10$) ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการแชร์และสร้างเนื้อหาวัฒนธรรม ได้แก่ การร่วมพูดคุย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.56$) การโพสต์เรื่องราว ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมบนโซเชียลมีเดีย ($\bar{X} = 2.44$) และการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.34$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของงานวิจัย (Open-Ended Question)

1. การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเล ถึงแม้จะมีการนำเสนอเนื้อหาดี แต่ยังไม่มากพอที่จะทำให้คนรุ่นใหม่ เกิดสำนึก ตระหนักในการสืบทอด อนุรักษ์ไว้ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายไม่กว้างพอและไม่ทั่วถึง
2. มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหิเลในไทหล่าแสดงให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในการสื่อสารดิจิทัล การวางแผนทางนโยบาย และงานวิจัยทางวิชาการ ทิศทางในอนาคตต้องให้ความสำคัญกับความลึกทางวัฒนธรรมในความพยายามดิจิทัล สร้างสมดุลระหว่างรัฐบาลและกองกำลังตลาดนโยบาย และ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในงานวิจัยข้ามสาขาวิชา เพื่อร่วมกันก้าวหน้าด้านการส่งต่อ นวัตกรรม และการพัฒนาที่ยั่งยืนของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

4.3 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

4.3.1 แนวคำถามเกี่ยวกับ แนวทางการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมในบริบทสื่อหลอมรวม

1. ปัจจุบันการสื่อสารหรือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเลเป็นอย่างไร และมีการสื่อสารผ่านสื่อหลอมรวมช่องทางใดบ้าง
2. สื่อหลอมรวมมีบทบาทอย่างไรในการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเล
3. สื่อรูปแบบใดที่คุณรู้สึกว่าย่อยง่ายและน่าสนใจที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเลและทำให้คนรุ่นใหม่เข้าสนใจในวัฒนธรรมของชนชาติหิเล
4. แนวทางการใช้สื่อหลอมรวมเพื่อการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเลควรมีลักษณะอย่างไร ที่จะทำให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมคงอยู่อย่างยั่งยืน
5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อหลอมรวมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติหิเลรวมถึงแนวทางที่เหมาะสมในการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเลในบริบทสื่อหลอมรวมสื่อ จากการเก็บรวบรวมผลการวิจัยเชิงปริมาณ ได้นำมาออกแบบแนวคำถามแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ/ภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้สืบทอดวัฒนธรรม ผู้ประกอบการด้านสื่อ นักวิชาการด้านวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหิเล ใน 5 หน่วยงานหลักในเมืองตงฟาง ได้แก่

สำนักงานกิจการชาติพันธุ์ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์สื่อรวม สำนักงานเทศบาลเมืองตงฟาง และศูนย์ข้อมูลเครือข่ายด้านวัฒนธรรม หน่วยงานละ 1 คน คน รวมทั้งหมด 5 คน จากการศึกษาพบว่า

1) ปัจจุบันการสื่อสารหรือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลีเป็นอย่างไร และมีการสื่อสารผ่านสื่อหลอมรวมช่องทางใดบ้าง

“ปัจจุบันการสื่อสารภายใต้จิตสำนึกในการสืบทอดไม่เพียงพอ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของสังคมสมัยใหม่และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมหลากหลาย การสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีกำลังเผชิญปัญหาความตระหนักที่อ่อนแอ ด้านหนึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทำให้คนรุ่นใหม่ชนเผ่าหลีมีแนวโน้มแสวงหาความทันสมัย กระแสนิยมสมัยใหม่ และชีวิตแบบเมืองมากกว่า ขาดความสนใจและการรับรู้ในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าหลี คนหนุ่มสาวจำนวนมากมองว่าเทคนิคดั้งเดิมของ ชนชาติหลี เช่น เทคนิคการทอ ย้อมสี และเทคนิคการสร้างเรือนทรงเรือลำสมัยและซับซ้อนเกินไป ไม่ยอมเสียเวลาในการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรม”

“ผู้เชี่ยวชาญงานหัตถกรรมดั้งเดิม ได้แก่ การปั่นฝ้าย ย้อมสี ทอผ้า และปักลวดลายของชนเผ่าหลี เหลือไม่ถึง 20,000 คน และส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยและวัยกลางคน มีคนรุ่นใหม่อยู่ในสัดส่วนน้อยมาก อีกด้านหนึ่ง ระบบการศึกษาสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีไม่เพียงพอ ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน การบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมชนเผ่าหลีมีน้อย ทำให้นักเรียนขาดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง”

การอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีกำลังเผชิญความตึงเครียดทางสังคมกับการพัฒนาสมัยใหม่ กระบวนการกลายเป็นเมืองที่เพิ่มขึ้นและการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนดั้งเดิมและภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมของชนเผ่าหลีเผชิญภาวะเสี่ยงต่อการสูญเสียทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น เรือนทรงเรือชนเผ่าหลีบางหลังถูกทุบทิ้งหรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างเป็นอาคารสมัยใหม่ ซึ่งทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์ดั้งเดิมและระบบนิเวศทางวัฒนธรรม ในเวลาเดียวกัน การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มากเกินไปก็อาจนำไปสู่การทำให้เป็นสินค้า (Commodification) และการทำให้ต้นทุนของวัฒนธรรมชนเผ่าหลี สูญเสียแก่นสารทางวัฒนธรรมและคุณค่าดั้งเดิมไป การอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลียังเผชิญปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์และสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีต้องการการลงทุนด้านงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งครอบคลุมการอนุรักษ์วัตถุทางวัฒนธรรม การสืบทอดทักษะ และการสื่อสารทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการลงทุนจากรัฐบาลและสังคมสำหรับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลียังคงค่อนข้างจำกัด ไม่สอดคล้องกับความต้องการเชิงปฏิบัติ ในเวลาเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมก็ขาดแคลนอย่างมาก

“ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเรา เช่น การทอผ้า การทำอาหารพื้นเมือง และการรักษาโรคด้วยสมุนไพรภาษาและสำเนียงเฉพาะ ที่มีภาษาหลีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงพิธีกรรมและความเชื่อเช่น พิธีบูชาบรรพบุรุษ การเฉลิมฉลองตามฤดูกาล และความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ ดนตรีพื้นบ้านและการเต้นรำ ใช้ในการเฉลิมฉลองและพิธีกรรม มีจังหวะเฉพาะที่สะท้อนอัตลักษณ์ซึ่งกำลังลดบทบาทลงในกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่”

“เยาวชนในชุมชนมีการใช้แพลตฟอร์ม TikTok และ WeChat เป็นหลักในการรับข้อมูล ส่วนชาวหลีและผู้สูงอายุยังคงใช้สื่อดั้งเดิม เช่น วิทยุและโทรทัศน์ แต่เริ่มเปิดรับสื่อออนไลน์ผ่านลูกหลาน เนื้อหาได้รับความนิยม

คือ วิดีโอสั้นที่เล่าเรื่องวัฒนธรรมผ่านภาพและเสียง การมีส่วนร่วมของชุมชนยังต่ำ เนื่องจากขาดทักษะด้านเทคโนโลยีและการผลิตเนื้อหา”

จากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แสดงความกังวลว่าความรู้เหล่านี้กำลังสูญหาย เนื่องจากไม่มีการบันทึกหรือถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ จากข้อมูลที่ได้ ประการแรก คือ การเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลี "ค่อนข้างจำกัด" หรือ "มีความเข้มข้นต่ำ" สะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องที่สำคัญในความกว้างของการครอบคลุม ความลึกของเนื้อหา และการมีส่วนร่วมของสาธารณะ ประการที่สอง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการรับรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมมีมุมมองเชิงลบมากที่สุดเกี่ยวกับประสิทธิผลการเผยแพร่ พวกเขาเห็นพ้องกันว่า การเผยแพร่ในปัจจุบันไม่เชื่อมโยงกับแนวทางปฏิบัติในการปกป้องและไม่สามารถตอบสนองความต้องการในพื้นที่จริงได้ ในบรรดานักวิชาการ สูงถึง 92.55% มีมุมมองเชิงลบ ชี้ให้เห็นปัญหาของเนื้อหาที่ตื้นเขินและการขาดความเชี่ยวชาญอย่างรุนแรง ในขณะที่ผู้ประกอบการสื่อมีความคิดเห็นในเชิงบวกมากกว่า แต่ 75.88% ยังคงเชื่อว่ากลยุทธ์การเผยแพร่สื่อที่มีอยู่ แม้จะมีประสิทธิผลบางส่วน แต่ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาหลัก ผลการค้นพบเหล่านี้บ่งชี้ว่าการเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนเผ่าหลีจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วนในบริบทของการหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ซึ่งต้องการแนวทางหลากหลายมิติเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและอิทธิพล

ชนชาติหลีเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีถิ่นฐานหลักอยู่ในมณฑลไหหลำของประเทศไทย มีวัฒนธรรมเฉพาะที่สะท้อนผ่านพิธีกรรมพื้นบ้าน ดนตรี การแต่งกาย ภาษา พิธีกรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีส่งผลให้การสืบทอดองค์ความรู้เหล่านี้เริ่มลดลง การอนุรักษ์องค์ความรู้เหล่านี้จึงต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงเกิดความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน (UNESCO, 2003)

สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ข้อคำถามที่ 1 ได้ดังนี้

1.1 แนวโน้มการถ่ายทอดวัฒนธรรมมีการใช้ทั้งช่องทางดั้งเดิม เช่น งานประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน และช่องทางสมัยใหม่เช่น สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย เนื้อหาวัฒนธรรมที่ถ่ายทอด ได้แก่ ภาษา เครื่องแต่งกาย ดนตรีพื้นบ้าน และพิธีกรรม

1.2 บทบาทของผู้ผลิตสื่อ มีการใช้สื่อหลอมรวมเป็นเครื่องมือหลักในการนำเสนอเรื่องราววัฒนธรรม โดยนำเสนอ ในรูปแบบสารคดีสั้นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และนิทรรศการเสมือนจริงผ่านเทคโนโลยี AR/VR ในบางโอกาส

1.3 บทบาทของชาวบ้านและผู้นำชุมชนยังคงรักษาวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมประจำปีและการสอนภาษาให้กับเด็กๆ เริ่มมีการใช้สื่อหลอมรวม เช่น เว็บไซต์ และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย เพื่อเข้าถึงคนรุ่นใหม่ที่ยังห่างเหินจากรากเหง้าทางวัฒนธรรม

2) สื่อหลอมรวมมีบทบาทอย่างไรในการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลี

“การสื่อสารผ่านสื่อหลอมรวมช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรุ่นและกระตุ้นการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้ชมมีความสนใจเพิ่มขึ้นเมื่อเนื้อหาเป็นภาพและเสียงที่น่าสนใจ ”

“เยาวชนเริ่มมีส่วนร่วมในการผลิตเนื้อหา เช่น การถ่ายคลิปและตัดต่อ ผู้สูงอายุรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อเห็นวัฒนธรรมของตนถูกนำเสนอในสื่อสมัยใหม่”

“สื่อหลอมรวมมีบทบาทสำคัญมากในการช่วยให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมหลิของเรา เพราะทุกวันนี้คนหนุ่มสาวใช้โทรศัพท์มือถือและโซเชียลมีเดียกันแทบทุกคน เราเลยเริ่มถ่ายคลิปกิจกรรมของชุมชน เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแต่งกายแบบหลิ หรือการสอนภาษาหลิกับเด็ก ๆ แล้วนำไปเผยแพร่ผ่าน Facebook กับ TikTok เพื่อให้คนที่อยู่ไกลหรือคนรุ่นใหม่ได้เห็นว่าเรายังรักษาวัฒนธรรมอยู่ และบางครั้งก็มีคนจากต่างถิ่นเข้ามาสนใจ อยากมาเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องดีมาก”

การบูรณาการระหว่างสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ โดยผู้บริโภคมักไม่ใช่เพียงผู้รับสาร แต่เป็นผู้สร้างและเผยแพร่เนื้อหาเองด้วย การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้การสื่อสารวัฒนธรรมต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้สื่อที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สื่อหลอมรวมสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนที่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้สื่อสังคมออนไลน์ วิดีโอมีเดีย และแพลตฟอร์มแบบอินเทอร์แอคทีฟที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ข้อคำถามที่ 2 ได้ดังนี้

2.1 การใช้สื่อหลอมรวมแพลตฟอร์มยอดนิยม เช่น TikTok, Website, WeChat เพื่อเผยแพร่เนื้อหาวัฒนธรรม สร้างความเข้าใจผ่านสื่อหลากหลายด้วยภาพ เสียง และเรื่องเล่า ช่วยให้วัฒนธรรมหลิเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ เช่น เยาวชน คนเมือง ชนชาติหลิ และนักท่องเที่ยว

2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้รับสารและเปิดโอกาสให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็น แชร์โพสต์ หรือเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ ช่วยให้คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้น

2.3 สื่อหลอมรวมทำหน้าที่เป็น “สะพานเชื่อม” ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน วัฒนธรรมดั้งเดิมกับผู้รับสารยุคใหม่ ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องร่วมกับการออกแบบสื่อเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ

2.4 สนับสนุนการอนุรักษ์โดยชุมชน ชาวบ้านนำสื่อหลอมรวมมาใช้ในการบันทึกและเผยแพร่กิจกรรมวัฒนธรรม เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแต่งกาย และการสอนภาษา ส่งผลให้เกิดความสนใจจากคนรุ่นใหม่และผู้คนภายนอกชุมชน

3. สื่อรูปแบบใดที่คุณรู้สึกว่าย่อยง่ายและน่าสนใจที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลิและทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติหลิ

“การเล่าเรื่องผ่านสื่อมีเดียเพื่อสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์และการเรียนรู้ที่มีความหมาย การนำแนวคิดนี้มาใช้ในการสื่อสารวัฒนธรรมสามารถช่วยให้เนื้อหาที่น่าสนใจ จะสามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้วัฒนธรรมได้จริง”

“การเล่าเรื่องผ่านวิดีโอสั้น (Digital Storytelling): ใช้ภาพ เสียง และคำบรรยายเพื่อถ่ายทอดความหมายของวัฒนธรรม รวมถึงการใช้ภาษาท้องถิ่นควบคู่กับภาษากลางเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสมัยใหม่ เพื่อรักษาอัตลักษณ์และเพิ่มการเข้าถึงทุกกลุ่มวัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดเวิร์กช็อปให้เยาวชนเรียนรู้การผลิตเนื้อหาและสร้างเพจหรือช่องเฉพาะทาง เพื่อรวบรวมเนื้อหาวัฒนธรรมและเผยแพร่ต่อเนื่อง”

“กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการใช้สื่อหลอมรวมที่แตกต่างกันตามช่วงวัย โดยเยาวชนใช้สื่อดิจิทัลอย่างแพร่หลาย”

จากแบบสัมภาษณ์ การเล่าเรื่องผ่านสื่อมัลติมีเดียช่วยให้เนื้อหาวัฒนธรรมมีความน่าสนใจและสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ได้จริง รวมถึงการใช้วิดีโอสั้น การใช้ภาษาท้องถิ่นควบคู่กับภาษากลางช่วยรักษาอัตลักษณ์และเพิ่มการเข้าถึง ใช้ภาพ เสียง คำบรรยายในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดเวิร์กช็อปให้เยาวชนเรียนรู้การผลิตเนื้อหา และสร้างช่องเฉพาะทางเพื่อเผยแพร่เนื้อหาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากพฤติกรรมการใช้สื่อหลอมรวมของกลุ่มเป้าหมายมีความแตกต่างกันตามช่วงวัย โดยเฉพาะเยาวชนมีแนวโน้มใช้สื่อดิจิทัลอย่างแพร่หลาย เช่น โซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มวิดีโอ

สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ข้อคำถามที่ 3 ได้ดังนี้

3.1 วิดีโอสารคดีสั้น และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียได้รับความนิยมสูงในกลุ่มเยาวชน นำเสนอเนื้อหาได้กระชับ เข้าใจง่าย และมีความบันเทิงควบคู่กับสาระ มีภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบช่วยให้เนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย สอดคล้องกับพฤติกรรมการรับชมของคนรุ่นใหม่

3.2 สร้างประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมผ่านการลงมือทำ เหมาะสำหรับการเรียนรู้แบบสนุกและมีความหมาย

4. แนวทางการใช้สื่อหลอมรวมเพื่อการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้ควรมีลักษณะอย่างไร ที่จะทำให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมคงอยู่อย่างยั่งยืน

“ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละบริบทของชุมชน และนำมาพัฒนาโมเดลการสื่อสารวัฒนธรรมที่สามารถปรับใช้ได้ในระดับนานาชาติ และสืบทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น”

“ออกแบบแนวทางการสื่อสารวัฒนธรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างความเข้าใจร่วมกัน”

“ในบริบทของการสื่อสารวัฒนธรรม สื่อหลอมรวมสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้สื่อสังคมออนไลน์ วิดีโอมีเดีย และแพลตฟอร์มแบบอินเทอร์แอคทีฟสามารถสร้างการมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

บทบาทของสื่อหลอมรวมในการสื่อสารวัฒนธรรมถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยเฉพาะเยาวชนที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพราะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์และชุมชนในทุกขั้นตอน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสร้างความเข้าใจร่วมกัน เป็นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่ช่วยให้เนื้อหาวัฒนธรรมมีความหมายและได้รับการยอมรับ และเป็นแนวทางในการสืบทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่นอย่างมีระบบ

ชนชาติไทยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีถิ่นฐานหลักอยู่ในมณฑลไหหลำของประเทศไทย มีวัฒนธรรมเฉพาะที่สะท้อนผ่านพิธีกรรมพื้นบ้าน ดนตรี การแต่งกาย และภาษา ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีส่งผลให้การสืบทอดองค์ความรู้เหล่านี้เริ่มลดลง จึงเกิดความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน แนวคิดเรื่องสื่อหลอมรวม ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ โดยผู้บริโภคไม่ใช่เพียงผู้รับสาร แต่เป็นผู้สร้างและเผยแพร่เนื้อหาเอง

ด้วย การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้การสื่อสารวัฒนธรรมต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้สื่อที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Jenkins, 2006)

สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ข้อคำถามที่ 4 ได้ดังนี้

4.1 ออกแบบเนื้อหาให้สะท้อนบริบทสังคม ความสนใจ ให้สอดคล้องกับการรับสื่อของเยาวชนคนรุ่นใหม่ เทคนิคการเล่าเรื่องที่ทันสมัย เช่น มุมมองของเยาวชนหนี หรือการใช้ภาพและเสียงที่ดึงดูด

4.2 ใช้เทคโนโลยี AR/VR มาใช้ในการจำลองวิถีชีวิตและพิธีกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ สร้างแอปพลิเคชันหรือเกมที่ทำให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมหนี

4.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ชาวบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่และเยาวชนร่วมออกแบบและผลิตเนื้อหา เล่าเรื่องผ่านสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น

4.4 บูรณาการกับระบบการศึกษา พัฒนาเนื้อหาให้เป็นสื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เชื่อมโยงกับกิจกรรมชุมชนเพื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน

4.5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนหนีในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเนื้อหาและแนวทางการสื่อสาร รวบรวมจากภาคส่วนต่างๆ เช่น นักวิชาการ ผู้ผลิตสื่อ และผู้นำชุมชน เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรม

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อหลอมรวมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติให้รวมถึงแนวทางที่เหมาะสมในการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม

“ควรพัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา ผลิตเนื้อหาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชาติให้อย่างลึกซึ้ง เช่น ภูมิปัญญาการทอผ้า พิธีกรรมพื้นบ้าน และตำนานท้องถิ่น และมีบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง”

“ควรจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เช่น สื่อวิดีโอประกอบการเรียนหรือชุดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การศึกษาภาคสนามในชุมชนหนี หรือการจัดนิทรรศการวัฒนธรรมแบบผสมผสาน”

“ควรมีความร่วมมือระหว่างชุมชนหนี หน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา และผู้ผลิตสื่อ เพื่อร่วมกันออกแบบและผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างชุมชนหนีในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสื่อที่เผยแพร่”

“ควรจัดอบรมเยาวชนในชุมชนให้มีทักษะด้านการผลิตสื่อ เช่น การถ่ายภาพ การตัดต่อวิดีโอ และการเล่าเรื่อง การมีส่วนร่วมของเยาวชนจะช่วยสร้างความผูกพันกับวัฒนธรรม และเป็นการสืบต่อดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น”

“ควรมีระบบประเมินผลการใช้สื่อหลอมรวมในการเรียนรู้วัฒนธรรม และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัย”

สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ข้อคำถามที่ 5 ได้ดังนี้

5.1 จัดตั้งแพลตฟอร์มกลางสำหรับข้อมูลวัฒนธรรมหนี รวบรวมและเผยแพร่เนื้อหาวัฒนธรรมในรูปแบบดิจิทัล พัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัล เป็นแหล่งเรียนรู้และอ้างอิงสำหรับเยาวชน นักวิจัย และผู้สนใจทั่วไป

5.2 สนับสนุนการผลิตเนื้อหาโดยเยาวชนหฺลี จัดอบรมและพัฒนาเยาวชนให้สามารถผลิตสื่อคุณภาพได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการใช้ภาษาหฺลีในสื่อ ส่งเสริมความภาคภูมิใจและความผูกพันกับวัฒนธรรมของตนเอง

5.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ รวมพลังจากภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน

5.4 ใช้สื่อหลอมรวมในการจัดกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมเช่น เทศกาลออนไลน์ นิทรรศการเสมือนจริง เวิร์กช็อป หรือการแข่งขันสร้างสรรค์เนื้อหา เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างสนุกสนาน

5.5 ประเมินผลกระทบของสื่อที่ผลิต ปรับปรุงแนวทางการผลิตสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวัดประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้และการสืบทอดวัฒนธรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในหลายมิติ ทั้งในมุมของนักวิชาการ ผู้ผลิตสื่อ ผู้นำและชาวหฺลีในชุมชน ผู้ทำงานด้านวัฒนธรรมและผู้รับสารรุ่นใหม่ สามารถสรุปแนวทางการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหฺลีในบริบทของสื่อหลอมรวม ได้เป็น 4 แนวทางสำคัญ ดังนี้

1. การออกแบบและนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่ร่วมสมัย แต่คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางมรดกวัฒนธรรมสะท้อนอัตลักษณ์ของชนชาติหฺลี เช่น ภาษา เครื่องแต่งกาย ดนตรี และพิธีกรรม และใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (storytelling) ที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความผูกพัน

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการผลิตและเผยแพร่สื่อ และใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่าย สร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเนื้อหาและประสบการณ์

3. พัฒนาแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมในรูปแบบอินเทอร์แอคทีฟ ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ จัดนิทรรศการเสมือนจริงหรือเทศกาลออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมมีส่วนร่วม

4. หน่วยงานรัฐและเอกชนสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่สื่อวัฒนธรรม รวมถึงมีการส่งเสริมให้บูรณาการกับระบบการศึกษาและนโยบายสาธารณะ พัฒนาเนื้อหาวัฒนธรรมหฺลีให้เป็นสื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยสร้างระบบประเมินผลกระทบของสื่อที่ผลิตต่อการเรียนรู้และการสืบทอดวัฒนธรรม

การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมหฺลีไม่ใช่เพียงการเก็บรักษา แต่เป็นการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสะพานเชื่อมระหว่างอดีตกับอนาคต พร้อมทั้งสร้างความภาคภูมิใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกระดับ การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหฺลีผ่านสื่อหลอมรวมจึงไม่ใช่เพียงการเผยแพร่ข้อมูล แต่เป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจ ความผูกพัน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้วัฒนธรรมคงอยู่และเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล